YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

7 päivänä lokakuuta 2004 *

Asiassa C-239/03,

jossa on kyse EY 226 artiklaan perustuvasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 4.6.2003,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään G. Valero Jordana ja B. Stromsky,

kantajana,

vastaan

Ranskan tasavalta, asiamiehinään G. de Bergues ja E. Puisais,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. W. A. Timmermans sekä tuomarit R. Schintgen (esittelevä tuomari), R. Silva de Lapuerta, P. Kūris ja G. Arestis,

julkisasiamies: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio vaatii kanteessaan yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, ettei Ranskan tasavalta ole noudattanut Barcelonassa 16.2.1976 allekirjoitetun ja Euroopan talousyhteisön puolesta 25.7.1977 tehdyllä neuvoston päätöksellä 77/585/ETY hyväksytyn Välimeren suojelemista pilaantumiselta koskevan yleis-

sopimuksen (EYVL L 240, s. 1; jäljempänä yleissopimus) 4 artiklan 1 kohdan ja 8 artiklan, Ateenassa 17.5.1980 allekirjoitetun ja Euroopan talousyhteisön puolesta 28.2.1983 tehdyllä neuvoston päätöksellä 83/101/ETY hyväksytyn Välimeren suojelemista maalta peräisin olevalta pilaantumiselta koskevan pöytäkirjan (EYVL L 67, s. 1; jäljempänä pöytäkirja) 6 artiklan 1 ja 3 kohdan ja EY 300 artiklan 7 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole

— toteuttanut kaikkia asianmukaisia toimenpiteitä estääkseen, vähentääkseen ja välttääkseen Berren altaan voimakasta ja pitkäaikaista pilaantumista eikä

— ottanut asianmukaisesti huomioon pöytäkirjan liitteessä III olevia määräyksiä, koska se ei ole muuttanut pöytäkirjan liitteessä II mainittujen aineiden päästöjä koskevaa lupaa pöytäkirjan hyväksymisen jälkeen.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Yleissopimuksen 2 artiklan a kohdassa tarkoitetaan "pilaamisella" seuraavaa:

"— — aineen tai energian päästämistä ihmisen toimesta suoraan tai epäsuorasti meriympäristöön siten, että sen seuraukset ovat omiaan aiheuttamaan haittaa elollisille luonnonvaroille, vaaraa ihmisten terveydelle, haittaa vesistössä harjoitettaville toiminnoille, kuten kalastukselle, haittaa veden laadulle sitä käytettäessä ja vahinkoa viihtyisyydelle".

3 Yleissopimuksen 4 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

"Sopimuspuolet toteuttavat yksin tai yhdessä kaikki tämän yleissopimuksen määräysten ja niiden voimassaolevien pöytäkirjojen, joiden osapuolia ne ovat, mukaiset asianmukaiset toimenpiteet estääkseen, vähentääkseen ja välttääkseen Välimeren alueen pilaantumista sekä suojellakseen ja parantaakseen tämän alueen meriympäristöä."

4 Yleissopimuksen 8 artiklassa määrätään seuraavaa:

"Sopimuspuolet toteuttavat kaikki asianmukaiset toimenpiteet estääkseen, vähentääkseen ja välttääkseen Välimeren alueen sellaista pilaantumista, joka aiheutuu joista, rannikkolaitoksista tai päästäjiltä peräisin olevista päästöistä taikka joka on peräisin mistä tahansa muusta niiden alueella olevasta, maalla sijaitsevasta lähteestä."

5 Pöytäkirjan 1 artiklassa määrätään samansuuntaisesti seuraavaa:

"Sopimuspuolet — — toteuttavat kaikki asianmukaiset toimenpiteet estääkseen, vähentääkseen, välttääkseen ja saadakseen hallintaansa Välimeren alueen sellaisen pilaantumisen, joka aiheutuu joista, rannikkolaitoksista tai päästäjiltä peräisin olevista päästöistä, taikka joka on peräisin mistä tahansa muusta niiden alueella olevasta, maalla sijaitsevasta lähteestä."

6 Pöytäkirjan 3 artiklan c kohdassa todetaan seuraavaa:

"Tämän pöytäkirjan soveltamisalaan (jäljempänä pöytäkirjavyöhyke) kuuluvat seuraavat alueet

— — mereen yhteydessä olevat suolaisen veden altaat."

7 Pöytäkirjan 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määrätään, että pöytäkirjaa sovelletaan

"pilaaviin päästöihin, jotka ovat peräisin sopimuspuolten alueella olevista maalla sijaitsevista lähteistä ja jotka tulevat pöytäkirjavyöhykkeelle muun muassa

suoraan mereen laskevista viemäreistä tai rannalla sijaitsevista varastoista tai siellä tehdyistä päästöistä, taikka rannalta

välillisesti jokia, kanavia, tai muita vesiteitä, myös pohjavettä, pitkin, tai valumalla".

8 Pöytäkirjan 6 artiklan 1 ja 3 kohdassa määrätään seuraavaa:

"1. Sopimuspuolet sitoutuvat voimallisesti vähentämään pöytäkirjavyöhykkeellä sellaista maalta peräisin olevaa pilaantumista, joka on tämän pöytäkirjan liitteessä II lueteltujen aineiden tai lähteiden aiheuttamaa.

— —

3. Päästöjen ehdottomana edellytyksenä on se, että toimivaltainen kansallinen viranomainen antaa niihin luvan liitteen III määräykset asianmukaisesti huomioiden — —."

9 Pöytäkirjan liitteessä II olevan A osaston 11 ja 13 kohdasta ilmenee, että pöytäkirjan 6 artiklassa määrätyn järjestelmän soveltamisalaan kuuluvat "aineet, joilla on joko suoraan tai välillisesti haitallinen vaikutus meriympäristön happipitoisuuteen, erityisesti ne aineet, jotka voivat aiheuttaa rehevöitymistä" ja "aineet, jotka, vaikka ne eivät olisikaan myrkyllisiä, voivat muuttua meriympäristölle haitallisiksi tai jotka päästettyjen määrien vuoksi voivat haitata meren muuta oikeutettua käyttämistä".

10 Liitteessä II olevassa B osastossa määrätään seuraavaa:

"Edellä A osastossa mainittujen aineiden valvonta ja voimallinen rajoittaminen on toteutettava liitteen III mukaisesti."

11 Pöytäkirjan liitteessä III mainitaan ne tekijät, jotka on otettava huomioon "myönnettäessä lupaa sellaisten jätteiden päästämiseen, jotka sisältävät liitteessä II mainittuja aineita — —". Näin ollen sopimusvaltioiden on otettava huomioon

"jätteen ominaispiirteet ja sen koostumus", "jätteen ainesosien ominaispiirteet niiden haitallisuuden kannalta", "päästöpaikan ja vastaanottavan meriympäristön ominaispiirteet", "jätteenkäsittelymenetelmien saatavuus" ja "mahdolliset haitalliset vaikutukset meren ekosysteemiin ja meriveden käyttöön".

12 EY 300 artiklan 7 kohdan mukaan yhteisön tekemät sopimukset "sitovat yhteisön toimielimiä ja jäsenvaltioita".

Kanteen kohde ja oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

13 Berren allas, jonka pinta-ala on 15 000 hehtaaria, on suolaisen veden allas, joka on suoraan yhteydessä Välimereen Caronten kanavan kautta. Sen vesimäärä on noin 900 miljoonaa kuutiometriä.

14 Komissiolle lähetettiin kantelu, joka koski Berren altaan vesiympäristön heikentymistä, joka aiheutui pääasiallisesti keinotekoisista Durancesta peräisin olevan makean veden päästöistä, joita seurasi aina, kun Saint-Chamas'n vesivoimalan, jonka toiminnasta vastaa Electricité de France (jäljempänä EDF), turpiineja käynnistettiin.

15 EDF on valjastanut Saint-Chamas'n kosken ja käyttää sitä seuraavan lainsäädännön mukaisesti:

— Durancen valjastamisesta 5.1.1955 annettu laki nro 55-6 (*Journal Officiel de la République Française,* jäljempänä JORF, 6.1.1955, korjattuna JORF 20.2.1955),

jonka 1 §:ssä todetaan, että yleishyödyllisenä hankkeena rakennetaan laitoksia Durancen virtaamien säätelemiseksi, veden käyttämiseksi kasteluun ja sähköenergian tuottamiseen; tältä osin joen virtaamaa on muutettu Verdonin yhtymäkohdan ja Berren altaan välillä

— 28.9.1959 annettu asetus, jossa EDF:n (valtionyhtiö) tehtäväksi annetaan Duranceen yhteydessä olevan Serre-Ponçonin kosken valjastaminen ja kyseisen kosken ja siihen liittyvän altaan käyttö; sama koskee Durancen muutetun virtaaman yhteydessä olevia koskia Verdonin yhtymäkohdan ja Berren altaan välillä (JORF 7.10.1959)

— EDF:n ja yleisten töiden ministerin 19.8.1966 tekemä sopimus, jonka 9 artiklassa todetaan seuraavaa:

"Electricité de France toteuttaa tarvittavat toimenpiteet lopettaakseen päästöt altaaseen heti kun kiinteiden ainesten määrä ylittää viisi grammaa litrassa, paitsi jos kyseistä toimenpidettä ei sähköverkossa ilmenevän häiriön takia poikkeuksellisesti voida toteuttaa"

— 6.4.1972 annettu asetus, jossa hyväksytään Duranceen laskevia Salonin ja Saint-Chamas'n koskia (Bouches-du-Rhônen, Vauclusen ja Gardin departementit) koskeva sopimus ja siihen liittyvät eritelmät (JORF 18.4.1972), joiden eritelmien 17 §:ssä asetetaan velvollisuus noudattaa edellä mainitun 19.8.1966 tehdyn sopimuksen määräyksiä, jotka koskevat päästöjä Berren altaaseen

— käyttömääräykset, jotka koskevat "vesien siirtämistä Duranceen vähennettäessä Berren altaaseen kohdistuvia nestemäisiä ja kiinteitä päästöjä" (jäljempänä käyttömääräykset) ja jotka teollisuuden, tutkimuksen ja ympäristön alueellinen viranomainen on hyväksynyt 22.4.1997.

16 Viimeksi mainittujen käyttömääräysten 2 kohdassa asetetaan veden ja lietteen päästöjen vähentämistä koskevat tavoitteet seuraavasti:

"Vesipäästöt

— vuosittaisten päästöjen vähentäminen: 2 100 hm^3

— päästöjen vähentäminen 1.5.–30.9.: 400 hm^3

Lietepäästöt

— vuosittaisten päästöjen vähentäminen: 200 000 tonnia

— sakan vähentäminen kahteen grammaan litrassa

Kiintiöiden noudattaminen

Jos kyseisten kiintiöiden noudattamisessa ilmenee vaikeuksia, EDF:n on ilmoitettava asiasta Berren altaan ennalleen palauttamista käsittelevälle valtuuskunnalle, joka päättää jatkotoimenpiteistä."

17 Oikeudenkäyntiasiakirjoista ilmenee, että EDF:n Durancen laitokset tuottavat sähköä alueellisella tasolla mutta että ne vastaavat osaltaan myös sähkön toimitusvarmuudesta tarjoamalla välittömästi käytettävissä olevan huipputehon siinä tapauksessa, että sähköverkossa esiintyisi häiriöitä.

18 Komissio katsoi, ettei Ranskan tasavalta ollut toteuttanut kaikkia asianmukaisia toimenpiteitä estääkseen, vähentääkseen ja välttääkseen Berren altaan voimakasta ja pitkäaikaista pilaantumista ja ettei se ollut ottanut asianmukaisesti huomioon pöytäkirjan liitteessä III olevia määräyksiä siten, että se olisi muuttanut saman pöytäkirjan liitteessä II mainittujen aineiden päästölupaa, ja ettei se näin ollen ole noudattanut yleissopimuksen 4 artiklan 1 kohdan ja 8 artiklan, pöytäkirjan 6 artiklan 1 ja 3 kohdan ja EY 300 artiklan 7 kohdan mukaisia velvoitteitaan, joten komissio lähetti 10.5.1999 Ranskan hallitukselle virallisen huomautuksen, jossa se kehotti tätä esittämään asiaa koskevat huomautuksensa.

19 Koska komissio ei tullut vakuuttuneeksi niistä väitteistä, jotka Ranskan tasavalta esitti 5.10.1999 päivätyssä kirjeessään, se lähetti Ranskan hallitukselle perustellun lausunnon, jossa se muistutti tätä virallisen huomautuksen sisällöstä ja kehotti tätä toteuttamaan perustellun lausunnon noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa sen tiedoksiantamisesta.

20 Ranskan hallitus lähetti 31.10.2000 komissiolle asiakirjavihkon vastauksenaan perusteltuun lausuntoon.

21 Koska komissio katsoi, ettei kyseinen asiakirjavihko mahdollistanut sitä, että komissio luopuisi perustellussa lausunnossa esittämistään väitteistä, se nosti käsiteltävänä olevan kanteen.

Yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta

22 Ranskan hallitus katsoo, ettei yhteisöjen tuomioistuimella ole toimivaltaa lausua kanteesta, koska ne velvoitteet, joiden rikkomisesta Ranskan viranomaisia moititaan, eivät kuulu yhteisön oikeuden alaan. Ranskan hallitus nimittäin väittää, ettei missään yhteisön direktiivissä säännellä makean veden tai lietteen päästöjä suolaisen veden altaaseen, joten yleissopimukseen ja pöytäkirjaan sisältyvät tällaisia päästöjä koskevat määräykset eivät kuulu yhteisön toimivaltaan.

23 Koska jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne voi koskea ainoastaan yhteisön oikeudesta johtuvan velvoitteen noudattamatta jättämistä, on tarkasteltava, kuuluvatko Ranskaa koskevat velvoitteet, jotka ovat kanteen kohteena, yhteisön oikeuden alaan, ennen kuin voidaan lausua siitä, onko jäsenyysvelvoitteita jätetty noudattamatta.

24 Tältä osin on todettava, että yhteisö ja sen jäsenvaltiot ovat tehneet yleissopimuksen ja allekirjoittaneet pöytäkirjan jaetun toimivallan nojalla.

25 Oikeuskäytännössä on katsottu, että yhteisön, sen jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden tekemillä sekasopimuksilla on yhteisön oikeusjärjestyksessä sama asema kuin puhtaasti yhteisön sopimuksilla, kun kysymys on yhteisön toimivaltaan kuuluvista määräyksistä (ks. vastaavasti asia 12/86, Demirel, tuomio 30.9.1987, Kok. 1987, s. 3719, Kok. Ep. IX, s. 177, 9 kohta ja asia C-13/00, komissio v. Irlanti, tuomio 19.3.2002, Kok. 2002, s. I-2943, 14 kohta).

26 Yhteisöjen tuomioistuin teki tästä sen päätelmän, että varmistaessaan yhteisön toimielinten tekemistä sopimuksista johtuvien velvoitteiden noudattamisen jäsenvaltiot täyttävät yhteisön oikeusjärjestyksessä velvoitetta yhteisöä kohtaan, joka on vastuussa sopimuksen asianmukaisesta täyttämisestä (em. asia Demirel, tuomion 11 kohta ja em. asia komissio v. Irlanti, tuomion 15 kohta).

27 Käsiteltävänä olevassa asiassa on selvää, että yleissopimuksen ja pöytäkirjan määräykset koskevat sellaista alaa, joka suurelta osin kuuluu yhteisön toimivaltaan.

28 Ympäristönsuojelua, johon yleissopimuksella ja pöytäkirjalla pyritään, säännellään nimittäin laajasti yhteisön lainsäädännöllä, myös niiltä osin kuin kyse on vesien suojelemisesta pilaantumiselta (ks. mm. yhdyskuntajätevesien käsittelystä 21 päivänä toukokuuta 1991 annettu neuvoston direktiivi 91/271/ETY (EYVL L 135, s. 40); vesien suojelemisesta maataloudesta peräisin olevien nitraattien aiheuttamalta pilaantumiselta 12 päivänä joulukuuta 1991 annettu neuvoston direktiivi 91/676/ETY (EYVL L 375, s. 1) ja yhteisön vesipolitiikan puitteista 23 päivänä lokakuuta 2000 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60/EY (EYVL L 327, s. 1)).

29 Koska yleissopimuksessa ja pöytäkirjassa luodaan näin ollen oikeuksia ja velvoitteita sellaisella alalla, jota on suureksi osaksi säännelty yhteisön lainsäädännöllä, yhteisöllä on intressi siihen, että sekä yhteisö että sen jäsenvaltiot noudattavat niitä sitoumuksia, joihin ne ovat kyseisissä sopimuksissa sitoutuneet.

30 Se, ettei makean veden ja lietteen päästöjä, joista käsiteltävänä olevassa kanteessa on kyse, koskevaa yhteisön lainsäädäntöä ole vielä annettu, ei ole omiaan asettamaan tätä toteamusta kyseenalaiseksi.

31 Edellä esitetystä seuraa, että yleissopimuksen 4 artiklan 1 kohdan ja 8 artiklan ja pöytäkirjan 6 artiklan 1 ja 3 kohdan soveltaminen makean veden ja lietteen päästöihin suolaisen veden altaaseen silloin, kun tällaisista päästöistä ei ole annettu erityistä yhteisön lainsäädäntöä, kuuluu yhteisön toimivallan alaan, koska mainitut artiklat ovat yhteisön ja sen jäsenvaltioiden tekemissä sekasopimuksissa ja ne koskevat alaa, jota suurelta osin säännellään yhteisön oikeudessa. Yhteisöjen tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi asia on saatettu EY 226 artiklan perusteella, on näin ollen toimivaltainen arvioimaan sitä, onko jäsenvaltio noudattanut kyseisiä määräyksiä.

Aineellinen kysymys

32 Komissio vetoaa kanteensa tueksi kahteen väitteeseen, jotka koskevat

— pöytäkirjan 6 artiklan 1 kohdan, luettuna yhdessä yleissopimuksen 4 artiklan 1 kohdan ja 8 artiklan kanssa, rikkomista sillä perusteella, ettei Ranskan tasavalta ole toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä vähentääkseen voimallisesti sellaisten aineiden päästämistä Berren altaaseen, joilla on yleissopimuksen 2 artiklan a alakohdassa tarkoitettuja haitallisia vaikutuksia, välttääkseen ja vähentääkseen pitkällä aikavälillä kyseisen altaan pilaantumista

— pöytäkirjan 6 artiklan 3 kohdan rikkomista sillä perusteella, ettei lupaa, joka koskee jätteiden päästämistä Saint-Chamas'n voimalasta Berren altaaseen, ole annettu yleissopimuksessa ja pöytäkirjassa määrättyjen perusteiden mukaisesti.

Ensimmäinen väite

Asianosaisten lausumat

33 Komissio väittää, että pöytäkirjan 6 artiklan 1 kohtaan sisältyy tiettyä lopputulosta koskeva velvoite.

34 Komissio tukeutuu useisiin tieteellisiin tutkimuksiin ja toteaa, että yhtäältä sellaisen makean veden, lietteen ja sakan, joita Saint-Chamas'n vesivoimala päästää Berren altaaseen, ja toisaalta Berren altaan vesien suolapitoisuuden, suolaisuuden poistumisen ja kerrostuneisuuden, liiallisesta ravinteiden (ravinnesuolojen) lisäämisestä johtuvan rehevöitymisen ja eläimistön, kasviston ja viihtyisyyden heikentymisen välillä, on yhteys. Komissio ei väitä, että Saint-Chamas'n vesivoimalan toiminta olisi ainoa syy Berren altaan pilaantumiselle, vaan että olennainen osa siitä johtuu kyseisen voimalan toiminnasta.

35 Komissio toteaa lisäksi, että pöytäkirjan 6 artiklan 1 kohtaa on luettava ottaen huomioon saman pöytäkirjan 6 artiklan 3 kohta, jossa kyseisten aineiden päästämisen edellytykseksi asetetaan tiukasti sellaisen luvan saaminen, jossa otetaan asianmukaisesti huomioon pöytäkirjan liitteessä III olevat määräykset. Tästä seuraa komission mukaan se, että ellei kyseisten aineiden päästöille ole myönnetty lupaa, se on kiellettyä, mikä merkitsee samalla myös sitä, että jäsenvaltiolla on täsmällinen tieto päästettyjen aineiden luonteesta ja määristä.

36 Sillä, että kyseessä olevalla Provence-Alpes-Côtes d'Azurin alueella (jäljempänä PACA-alue) esiintyisi alueellisesti pulaa sähköenergiasta tai että sähköntoimitusvarmuus olisi heikko, ei komission mukaan voida perustella pöytäkirjan 6 artiklan 1 kohdan rikkomista, varsinkaan kun on olemassa vaihtoehtoinen ratkaisu verkon toimituksia koskevan turvallisuuden takaamiseksi, eli 400 000 voltin strategisen voimalinjan rakentaminen kyseiselle alueelle Boutren ja Carrosin välille.

37 Vaikka Berren altaan pilaantumista on vähennetty viime vuosina kyseisen altaan ennalleen palauttamisen yhteydessä, päästöjen vähentäminen on komission mukaan toteutettu myöhässä, epätasaisesti ja erityisesti erittäin rajallisesti. Komissio katsoo erityisesti, että kyseiseen suunnitelmaan sisältyvien vuosittaisten enimmäispäästöjen kokonaismäärät ovat ristiriidassa Berren altaan meriympäristön kestävän ennallistamisen kanssa.

38 Ranskan hallitus katsoo, että pöytäkirjan 6 artiklan 1 kohtaan sisältyy tiettyjä keinoja koskeva velvoite. Se toteaa, että Ranskan hallitus on velvollinen osoittamaan ainoastaan sen, että se on tosiaankin ottanut käyttöön riittävät oikeudelliset keinot vähentääkseen makean veden ja lietteen päästöistä aiheutuvaa pilaantumista.

39 Ranskan hallitus toteaa, että PACA-alueen energiahuoltoon liittyvällä erityisellä tilanteella voidaan perustella Salonin ja Saint-Chamas'n vesivoimaloiden strateginen merkitys. Tulevaisuudessa rakennettava 400 000 voltin Boutre-Carrosin-voimalinja on ainoastaan osa kokonaisvaltaisempaa ohjelmaa, jonka tarkoituksena on vastata niihin vaikeuksiin, joita alueen energiahuollossa esiintyy.

40 Ranskan hallitus riitauttaa ensinnäkin komission väitteen siitä, että Berren allas on vuodesta 1983 alkaen ollut sellaisen maalta peräisin olevan, voimakkaan, pitkäaikaisen ja erityisen pilaantumisen kohteena, jonka vaikutukset eläimistöön, kasvistoon ja viihtyisyyteen ovat olleet kielteiset ja huomattavat. Ranskan hallitus ei

väitä, ettei Saint-Chamas'n voimalan toiminnalla ole mitään tekemistä altaan pilaantumisen kanssa, mutta se toteaa kuitenkin, että muilla pilaantumista aiheuttavilla tekijöillä (altaan rantojen teollistuminen, demografinen kehitys, maataloustoiminta) on suuri merkitys, ja se riitauttaa tieteellisellä tasolla komission arviot, jotka koskevat altaan suolaisuutta, sekä korostaa tuulen vaikutusta vesipatsaan homogenointiin, jonka komissio on aliarvioinut.

41 Ranskan hallituksen mukaan ainoastaan kokonaisvaltainen lähestymistapa, jossa pyritään vähentämään pilaantumisen lähteitä keskittymällä kaikkein merkityksellisimpiin tekijöihin, johtaa altaan ennallistamiseen. Tulkinta, joka perustuu yksinomaan makean veden päästöihin, ei mahdollista ilmiöiden selittämistä eikä asianmukaisten ratkaisujen löytämistä.

42 Yhdessäkään vakavassa tutkimuksessa ei Ranskan hallituksen mukaan ole tähän päivään mennessä tehty yhteenvetoa Berren altaan kalavaroista eikä tarkasteltu perimmäisiä syitä sille, että kalastustoiminta Berren altaalla on vähentynyt viime vuosien kuluessa, taikka sellaisia tekijöitä, jotka olisivat omiaan estämään tällaista toimintaa.

43 Ranskan hallitus toteaa myös, että komission esittämät väitteet Berren altaan rehevöitymisestä ovat perusteettomia. Ne perustuvat kyseisen hallituksen mukaan vuotta 1993 edeltäviin vanhoihin ja puutteellisiin tutkimuksiin.

44 Ranskan hallitus riitauttaa toiseksi komission näkemyksen siitä, että päästöjen vähentäminen olisi toteutettu "myöhässä, epätasaisesti ja hyvin rajallisesti". Ranskan hallitus vetoaa tältä osin sellaisiin täsmällisinä lukuina esitettyihin tuloksiin, jotka koskevat Berren altaan ennalleen palauttamista koskevaan suunnitelmaan sisältyvien toimenpiteiden soveltamista.

45 Ranskan hallitus kiistää lopuksi sellaisten toimenpiteiden väitetyn rajallisuuden, joita viranomaiset ovat toteuttaneet vähentääkseen pitkällä aikavälillä Berren altaan pilaantumista. Arviointi, jonka komissio on tehnyt päästöjen vähentämisen riittämättömyydestä, perustuu vuodesta 1997 alkaen todettujen parannusten aliarviointiin, mikä ilmenee Berren altaan ennalleen palauttamista vuosina 1994–1999 käsitelleen valtuuskunnan yhteenvetokertomuksesta.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

46 Pöytäkirjan 1 ja 4 artiklasta ilmenee, että pöytäkirjan tarkoituksena on estää, vähentää, välttää ja saada hallintaan Välimeren alueen sellainen pilaantuminen, joka aiheutuu joista, rannikkolaitoksista tai päästäjiltä peräisin olevista päästöistä taikka joka on peräisin mistä tahansa muusta niiden alueella olevasta, maalla sijaitsevasta lähteestä. Tässä tarkoituksessa pöytäkirjan 1 artiklassa, jossa toistetaan yleissopimuksen 4 ja 8 artiklassa annetut sitoumukset, asetetaan sopimuspuolille velvollisuus toteuttaa "kaikki asianmukaiset toimenpiteet".

47 Pöytäkirjan 6 artiklan 1 kohdassa sopimuspuolille asetetaan velvollisuus "voimallisesti vähentää pöytäkirjavyöhykkeellä sellaista maalta peräisin olevaa pilaantumista, joka on tämän pöytäkirjan liitteessä II lueteltujen aineiden tai lähteiden aiheuttamaa". Kyseisessä liitteessä olevassa B osastossa mainitaan myös liitteen A osastossa mainittujen aineiden päästöjen "voimallinen rajoittaminen".

48 Pöytäkirjan 3 artiklan c kohdasta ilmenee, että pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvat mereen yhteydessä olevat suolaisen veden altaat ja näin ollen myös Berren allas. Vaikka viimeksi mainittu allas on sen olemassaolon aikana ollut tosiasiassa suolaisen veden allas vain lyhyen ajan sen takia, että altaan mereen yhdistävä Caronten kanava kaivettiin vuonna 1863 ja sitä laajennettiin vuonna 1925, asianosaiset ovat yhtä mieltä siitä, että se on meriympäristönä ekologisesti merkittävä alue.

49 Liitteessä II tarkoitettuihin aineisiin kuuluvat sen A osaston 11 ja 13 kohdassa mainitut "aineet, joilla on joko suoraan tai välillisesti haitallinen vaikutus meriympäristön happipitoisuuteen, erityisesti ne aineet, jotka voivat aiheuttaa rehevöitymistä", ja "aineet, jotka, vaikka ne eivät olisikaan myrkyllisiä, voivat muuttua meriympäristölle haitallisiksi tai jotka päästettyjen määrien vuoksi voivat haitata meren muuta oikeutettua käyttämistä".

50 Sopimuspuoliin kohdistuu näin ollen pöytäkirjan 6 artiklan 1 kohdan, luettuna yhdessä 1 artiklan kanssa, perusteella erityisen ankara velvollisuus, eli velvollisuus "vähentää voimallisesti" maalta peräisin olevaa pilaantumista, joka aiheutuu muun muassa sellaisten aineiden päästöistä, jotka, "vaikka ne eivät olisikaan myrkyllisiä", voivat muuttua meriympäristölle haitallisiksi; tämä vähentäminen on toteutettava "asianmukaisin toimenpitein". Kyseinen tiukkuus sopii yhteen kyseisen sopimuksen luonteen kanssa, jonka tarkoituksena on muun muassa estää sellainen pilaantuminen, joka aiheutuu viranomaisten laiminlyönneistä.

51 Kuten komissio on perustellusti korostanut, kyseisen velvollisuuden laajuutta on arvioitava suhteessa pöytäkirjan 6 artiklan 3 kohtaan, jossa luodaan järjestelmä, joka koskee sitä, että toimivaltaiset kansalliset viranomaiset myöntävät ennakkoon luvan liitteessä II mainittujen aineiden päästöille, ja jossa edellytetään, että jäsenvaltiot vähentävät pöytäkirjavyöhykkeellä maalta peräisin olevaa pilaantumista.

52 Komissio väittää käsiteltävänä olevassa asiassa seuraavaa:

— Berren allas on vuodesta 1983 alkaen kärsinyt voimakkaasta, pitkäaikaisesta ja erityisestä pilaantumisesta, jonka kielteiset vaikutukset eläimistöön, kasvistoon ja viihtyisyyteen ovat huomattavat

— kyseisen pilaantumisen pääasiallinen syy ovat Saint-Chamas'n vesivoimalasta peräisin olevat, erittäin suurina määrinä tapahtuvat makean veden, lietteen ja sakan päästöt

— vaikka kyseisten päästöjen määrät ovat vähentyneet, erityisesti vuosina 1997 ja 1998, kyseinen vähennys on toteutettu myöhässä, vaihtelevasti ja hyvin rajallisesti, joten viranomaisten toteuttamat toimenpiteet erityisesti Berren altaan ennalleen palauttamisen osalta eivät ole olleet asianmukaisia.

53 Ranskan hallitus ei kiistä sitä, että Berren altaalla on esiintynyt pilaantumista ja että Saint-Chamas'n vesivoimala myötävaikuttaa kyseiseen pilaantumiseen, mutta se korostaa, että myös muilla pilaantumisen lähteillä, kuten altaan rannoilla olevalla teollisuudella, naapurikuntien demografisella kehityksellä, maataloustoiminnan laajennuksella ja altaaseen johtavien jokien veden laadun heikkenemisellä, on huomattava merkitys. Altaan ennallistamisen edellyttäisi näin ollen kokonaisvaltaista lähestymistapaa, jolloin ei olisi mahdollista keskittyä ainoastaan yhteen ongelmalähteeseen.

54 Viimeksi mainittuja väitteitä ei voida hyväksyä.

55 Se, että Berren allas on sellaisen pilaantumisen kohteena, joka johtuu myös muista tekijöistä — jotka joko riippuvat ihmisen toiminnasta tai eivät — kuin Saint-Chamas'n vesivoimalasta tulevista makean veden päästöistä, ei ole omiaan asettamaan kyseenalaiseksi sitä, että kyseisen voimalan turpiinien toiminnasta aiheutuu maalta peräisin olevaa pilaantumista.

56 Ranskan hallitus ei ole riitauttanut eikä edes yrittänyt riitauttaa komission toteamusta siitä, että se, että EDF:n laitoksesta tulee kanavaa pitkin valtava makean veden määrä, jossa on huomattava määrä sakkaa ja jonka virtaus on epäsäännöllinen, on aiheuttanut vakavaa häiriötä Berren altaan biotoopin ekologisille olosuhteille. Pöytäkirjan liitteessä II olevan A osaston 13 kohdassa todetaan, että tällaiset päästöt, "vaikka ne eivät olisikaan myrkyllisiä, voivat muuttua meriympäristölle haitallisiksi — – päästettyjen määrien vuoksi". Lisäksi Ranskan hallituksen vuonna 1993 hyväksymässä suunnitelmassa, joka koski Berren altaan ennalleen palauttamista, esitettiin yhtenä tavoitteena nimenomaisesti se, että Saint-Chamas'n voimalan kanavasta johdettujen makean veden ja sakan vuosittaisten päästöjen määriä vähennettäisiin, mitä vastaaja on myös kirjelmissään korostanut.

57 Näin ollen on tutkittava, onko viranomaisten toiminta ollut asianmukaista, kun otetaan huomioon niiden velvollisuus vähentää voimallisesti maalta peräisin olevaa pilaantumista, jonka olemassaolo on edellä todettu.

58 Ranskan hallitus toteaa, että Berren altaan ennalleen palauttamista koskeva suunnitelma on mahdollistanut sen, että vuosista 1994/1995 voimalasta päästetyn makean veden keskimäärät ovat vähentyneet 40 prosenttia verrattuna aikaisempiin ajanjaksoihin. Lietepäästöjen määrät ovat vuodesta 1981 alkaen vähentyneet kahdeksasosaan aiemmasta, eli keskimäärin 800 000 tonnista alle 100 000 tonniin vuodessa kahdeksan viimeisen vuoden aikana, ja lietteen keskimääräinen päiväannos on nykyään 1 gramma litraa kohden. EDF:n laitoksesta johdetusta kanavasta peräisin olevien ravintosuolojen määrä on Ranskan hallituksen mukaan 10–20 prosenttia fosforin kokonaismäärästä. Ranskan hallitus toteaa, että joka tapauksessa on vielä epävarmuutta siltä osin, mikä osuus EDF:n kanavan kautta tulevilla päästöillä on typen ja fosforin aiheuttamaan pilaantumiseen.

59 Kyseisen hallituksen mukaan on virheellistä todeta, että päästöjen vähentäminen olisi toteutettu myöhässä, epätasaisesti ja rajallisesti.

60 Tältä osin oikeudenkäyntiasiakirjoista (erityisesti julkisten rakennustöiden yleisen lautakunnan tammikuussa 1999 päivätystä, Berren altaan ennalleen palauttamista koskevasta välikertomuksesta (s. 11; jäljempänä välikertomus), Berren altaan ennallistamista varten luodun yleistä etua ajavan yhteenliittymän kertomuksesta, joka on päivätty marraskuussa 2002 ja jonka otsikko on "Le Bilan des connaissances, 'État de santé du milieu'" (s. 36 ja 37; jäljempänä GIPREB-kertomus) ja GIPRESin vuonna 2002 päivitetystä yhteenvetokertomuksesta (s. 16 ja 17)) ilmenee seuraavaa:

— "Saint-Chamas'n voimalan vuosina 1966–2000 — jona ajanjaksona yhteisö ja sen jäsenvaltiot ovat hyväksyneet pöytäkirjan — päästämän makean veden vuosittainen keskimäärä oli 3,09 miljardia kuutiometriä

— sen jälkeen, kun ennalleen palauttamista koskeva suunnitelma ja EDF:lle asetetut rajoitukset otettiin käyttöön, päästetyt vesimäärät ovat vähentyneet huomattavasti siten, että päästöjen vuosittainen keskimäärä 1.11.1995–31.10.2001 on ollut 2,085 miljardia kuutiometriä, mikä merkitsee näin ollen 30 prosentin vähennystä

— voimalasta peräisin oleville vuosittaisille makean veden päästöille on ominaista se, että ne vaihtelevat vuodenajasta riippuen ja vuodesta toiseen, mikä johtuu vaihteluista voimalan turpiinien käytössä. Näin ollen ajanjaksona 1999/2000, jolloin käsiteltävänä olevassa asiassa lähetettiin perusteltu lausunto, voimalan päästöt olivat poikkeuksellisen suuret, mikä GIPREB-kertomuksen mukaan johtui PACA-alueella vallinneesta energiapulasta

— makean veden laajamittaiset päästöt myötävaikuttavat näin ollen happikatoon altaan keskisissä ja syvissä osissa, joissa veden suolapitoisuuden erot altaan pinnan ja pohjan välillä ovat suuret. Altaan kyseiselle osalle on nimittäin ominaista se, että veden tiheys aiheuttaa esteen, joka rajoittaa syvän veden uusiutumista ja johtaa vettä läpäisemättömien kerrosten syntymiseen ja happikatoon siten, että kyseiseen veteen siirtyy happea ainoastaan harvoin ja lyhyinä jaksoina silloin, kun tuulet ovat riittävän voimakkaita mahdollistaakseen vesien homogenoinnin."

61 Durancesta peräisin olevan veden mukanaan kuljettaman lietteen osalta on yleisesti riidatonta, että kyseisen aineen päästöillä "on kielteinen vaikutus ympäristöön ja erityisesti eläin- ja kasvilajeihin, koska se lisää veden sameutta. Valon läpäisevyys vähenee, mikä rajoittaa vesikasvien kasvua. Kun lietettä päätyy pohjaan suuressa määrin, se rajoittaa myös pohjakasvien kasvua" (GIPREB-kertomus, s. 17).

62 GIPREB-kertomuksesta (s. 41) ilmenee, että Cadarachen laskeutusaltaan käyttöönotto vuonna 1980 ja Berren altaan ennalleen palauttamista koskevan suunnitelman hyväksyminen ovat mahdollistaneet voimalasta peräisin olevien lietepäästöjen vähentämisen siten, että päästetyn lietteen määrä on noin 200 000 tonnia vuodessa ja kiinteiden aineiden osuus jää kahteen grammaan litraa kohden. Päästöjen määrä on ollut niinkin alhainen kuin 143 000 tonnia ajanjaksona 1999/2000 ja 92 000 tonnia ajanjaksona 2000/2001, kun vuosittainen keskimäärä ajanjaksona 1966–2000 oli 450 000 tonnia vuodessa.

63 GIPREBin päivitetystä kertomuksesta (s. 17) ilmenee kuitenkin, että vuosina 1997–2000 50–80 prosenttia Berren altaan kokonaislietepäästöistä on päästetty kyseisestä voimalasta. Lisäksi välikertomuksessa (s. 13) todetaan, että jos voimalasta päästettäisiin mahdollinen enimmäismäärä (250 kuutiometriä sekunnissa) ja kyseiset päästöt sisältäisivät enimmäispitoisuuden (2 grammaa litrassa), altaaseen kulkeutuisi yhden päivän aikana yli 40 000 tonnia lietettä. Kyseinen määrä on huomattavan suuri, jos sitä verrataan kaupunkien vedenpuhdistamoille vahvistettuihin raja-arvoihin, mitä komissio on korostanut.

64 Vesivoimalasta peräisin olevien ravintosuolojen päästöjen osalta ei ole kiistetty sitä, että liiallisten ravinteiden päästäminen meriympäristöön aiheuttaa rehevöitymistä kasvustojen lisääntymisen ja siten orgaanisen aineksen kasautumisen takia, samoin kuin happikatoa, mikä johtaa suurempaan kuolleisuuteen kalalajien ja erityisesti pohjakalojen joukossa.

65 Ranskan hallitus myöntää itse, että vuodesta 1995 ja erityisesti vuodesta 1998 alkaen levien (viherlevä) määrä on kasvanut ilmiömäisesti ja vähäisemmässä määrin myös sellaisten paljon typpeä tarvitsevien suolilevien määrä, jotka mukautuvat alhaisiin suolapitoisuuksiin ja joiden kehitystä rehevöitynyt ympäristö tukee. GIPREB toteaa vastaavasti päivitetyssä kertomuksessaan (s. 31), että "Berren allas on rehevöityneessä tilassa, jolle on ominaista edelleenkin huomattavan suuren fytoplanktonisen massan tuotanto pintavesissä ja muutamien viime vuosien ajan makrolevien, erityisesti viherlevien leviäminen".

66 GIPREB-kertomus jättää tältä osin suuria avoimia kysymyksiä, koska kertomus ei perustu täsmällisiin ja yhdenmukaisiin arviointimenetelmiin, mikä vaikeuttaa vertailua määritettäessä sitä, mikä on vesivoimalan osuus rehevöitymistä edistävien päästöjen (typpi ja fosfori) suhteen.

67 Korkea rehevöitymisen aste, josta suhteellisen matala Berren allas kärsii, liittyy näin ollen sellaisiin liiallisiin ravinnepäästöihin, joihin makean veden laajamittaiset päästöt — vaikka niiden suhteelliset ravinnesuolojen pitoisuudet ovat olleet vähäisiä — ovat myötävaikuttaneet tuntuvasti, mikä ilmenee GIPREB-kertomuksesta (s. 92), erityisesti kun otetaan huomioon sakkaan sisältyvän fosforin liukeneminen, mihin komissio on kirjelmissään viitannut.

68 Vaikka edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että Berren altaan ennallistamista koskevan suunnitelman osalta toteutetut, toisiaan seuranneet toimenpiteet ovat vähentäneet päästöjä, Saint-Chamas'n voimalasta on kyseiseen altaaseen päästetty ajanjaksona, joka osuu yksiin oikeudenkäyntiä edeltäneen menettelyn kanssa, sellaisia suuria määriä makeaa vettä, jotka ovat vaihdelleet huomattavan paljon vuodenajasta toiseen.

69 Kun otetaan huomioon, että kyseisten päästöjen määrät olivat liiallisia suhteessa altaan kapasiteettiin ja että päästöt vaihtelivat huomattavasti, niiden turmiollinen vaikutus Berren altaan ekologiselle tasapainolle oli yleisesti tunnettu, mikä ilmenee muun muassa GIPREB-kertomuksesta, joka toimitettiin sen jälkeen, kun komission perusteltu lausunto oli lähetetty. Tämä seikka itsessään osoittaa, että ne toimenpiteet, jotka Ranskan viranomaiset toteuttivat täyttääkseen pöytäkirjan 6 artiklan 1 kohdassa määrätyn velvollisuuden, olivat riittämättömiä.

70 Lietepäästöjen osalta yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt luvut osoittavat, että päästöt ovat vähentyneet huomattavasti sen jälkeen, kun Cadarachen laskeutusallas otettiin käyttöön ja Berren altaan ennalleen palauttamista koskeva suunnitelma hyväksyttiin. Ne lietemäärät, joita voi kulkea voimalasta peräisin olevan veden mukana erityisesti silloin, kun vesipäästöt ovat suurimmillaan, ovat kuitenkin edelleen hyvin suuria.

71 Näin ollen on todettava, että kun otetaan huomioon pöytäkirjan 6 artiklan 1 kohdassa määrätyn velvollisuuden ankaruus, ensimmäistä väitettä on pidettävä perusteltuna.

Toinen väite

Asianosaisten lausumat

72 Komissio toteaa, että vaikka vuoden 1972 asetusta, luettuna yhdessä yleisten töiden ministeriön ja EDF:n välillä 19.8.1966 tehdyn sopimuksen kanssa, voidaan hyvinkin pitää lupana jätteiden päästämiselle Saint-Chamas'n voimalasta Berren altaaseen,

kyseistä lupaa, joka on myönnetty ennen yleissopimuksen ja pöytäkirjan voimaantuloa, ei ole voitu myöntää yleissopimuksen ja pöytäkirjan perusteiden mukaisesti ja erityisesti pöytäkirjan liitteessä III olevassa E osastossa määrättyjen perusteiden mukaisesti. Kyseisessä luvassa ei ole myöskään voitu vahvistaa laadullisia ja määrällisiä rajoja kullekin aineelle, joita EDF:n kanavasta päästetään ja jotka ovat omiaan vahingoittamaan ekosysteemejä ja haittaamaan meriveden käyttötapoja.

73 Käyttömääräyksistä ei komission mukaan puolestaan säädetä missään, eikä niiden rikkominen voi johtaa oikeudelliseen seuraamukseen. Pöytäkirjan 6 artiklan 3 kohdassa täsmennetään, että lupa on saatava toimivaltaisilta kansallisilta viranomaisilta, mikä tarkoittaa sitä, että kansallisten viranomaisten on tällöin toimittava sen toimivallan rajoissa, joka niille annetaan asianomaisen valtion sisäisessä oikeusjärjestyksessä.

74 Komissio toteaa, etteivät kyseiset käyttömääräykset missään tapauksessa täytä pöytäkirjan liitteessä III määrättyjä perusteita. Luvassa, jossa otetaan huomioon kaikki kyseisessä liitteessä mainitut tekijät, on komission mukaan otettava huomioon päästöjen koostumus, joten lupa olisi erikseen pitänyt myöntää tietylle määrälle makeaa vettä, sakkaa, typpeä ja fosforia.

75 Ranskan hallitus väittää, että käyttömääräykset ovat oikeudellisesti sitovat, että säädöksiä antava viranomainen on hyväksynyt ne ja että niiden noudattamatta jättämisestä voidaan määrätä seuraamuksia. Käyttömääräykset on annettu vuoden 1972 asetuksen liitteenä olevien eritelmien 15 §:n mukaisesti sen jälkeen, kun valtion pääasialliset asianomaiset viranomaiset olivat valmistelleet niitä, ja ne on prefektin puolesta hyväksynyt teollisuuden, tutkimuksen ja ympäristön alueellinen viranomainen. Jos kyseisiä määräyksiä ei noudateta, luvansaajalle voidaan voimassa olevan lainsäädännön perusteella määrätä sakko, jonka suuruus on enimmillään 12 200 euroa, ja jos kyse on jatkuvista rikkomisista, seuraamuksena voi olla luvan menettäminen.

76 Käyttömääräysten sisällön osalta Ranskan hallitus toteaa, että koska määrätyt toimenpiteet koskevat sekä päästetyn veden sakkaisuuden vähentämistä viidestä grammasta litraa kohden kahteen grammaan litraa kohden että makean veden päästöjen ja lietepäästöjen vähentämistä, ne vastaavat pöytäkirjan liitteeseen III sisältyviä määräyksiä.

77 Ranskan hallitus väittää näin ollen, että Ranskan viranomaiset ovat tosiasiassa myöntäneet EDF:lle pöytäkirjan liitteen III mukaisen hallinnollisen luvan Durancen veden käyttämiseksi ja sen johtamiseksi ja päästämiseksi Durancesta Berren altaaseen.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

78 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut asiassa C-213/03, Pêcheurs de l'étang de Berre, 15.7.2004 antamassaan tuomiossa (Kok. 2004, s. I-7357, 41 kohta), pöytäkirjan 6 artiklan 3 kohdassa asetetaan jäsenvaltioille selvin, täsmällisin ja ehdottomin sanamuodoin velvollisuus asettaa liitteessä II lueteltujen aineiden päästöjen edellytykseksi se, että toimivaltainen kansallinen viranomainen antaa niihin luvan liitteen III määräykset asianmukaisesti huomioiden.

79 Ranskan hallituksen mukaan käyttömääräyksissä, joissa muutetaan Durancesta johdettujen vesien päästämisestä Berren altaaseen annetun vuoden 1972 asetuksen liitteenä olevien eritelmien säännöksiä, otetaan täsmällisesti huomioon Berren altaan ennalleen palauttamista koskeva suunnitelma, joka puolestaan on laadittu yleissopimuksen ja pöytäkirjan määräykset huomioon ottaen. Kyseiset käyttömääräykset, jotka perustuvat pöytäkirjan liitteessä III määrättyihin perusteisiin, muodostavat Ranskan hallituksen mukaan pöytäkirjan 6 artiklan 3 kohdan nojalla myönnetyn luvan.

80 Tältä osin on riittävää todeta, että käyttömääräykset on hyväksynyt teollisuuden, tutkimuksen ja ympäristön alueellinen viranomainen, kun taas Durancella olevia Salonin ja Saint-Chamas'n koskia koskevasta sopimuksesta ja eritelmistä on annettu vuoden 1972 asetus.

81 Ranskan hallituksen esittämistä huomautuksista ei näiltä osin selvästi ilmene, millä tavalla käyttömääräyksillä on voitu lainmukaisesti muuttaa vuoden 1972 asetuksen liitteenä olevien eritelmien asiaa koskevia määräyksiä siten, että pöytäkirjan 6 artiklan 3 kohdan mukaiset lupien myöntämistä koskevat määräykset olisi voitu ottaa huomioon.

82 Ranskan hallitus toteaa, että käyttömääräykset on annettu kyseisen asetuksen 15 §:n mukaisesti, mikä ilmenee lisäksi kyseisten käyttömääräysten hyväksymistä koskevista merkinnöistä.

83 Vuoden 1972 asetuksen 15 §:ssä todetaan seuraavaa:

"Ennen Mallemortin vara-aukon sulun käyttöönottoa viranomaiset vahvistavat luvansaajaa kuultuaan käyttömääräykset vahvistaakseen tulvaventtiilien avaamista koskevat edellytykset. Nämä käyttömääräykset vahvistetaan Durancen tulviin liittyvistä palveluista vastaavan Avignonissa toimivan yleisten töiden pääinsinöörin suostumuksella."

84 Kuten komissio on todennut, kyseinen säännös koskee yksinomaan "tulvaventtiilien avaamista koskevia edellytyksiä" ennen "Mallemortin vara-aukon sulun käyttöönottoa". Säännökseen ei sisälly minkäänlaista mainintaa niistä edellytyksistä, joiden vallitessa pöytäkirjan liitteessä II lueteltujen kaltaisia aineita voidaan päästää Berren altaaseen sellaisten perusteiden mukaisesti, joiden tarkoituksena on estää kyseisen altaan ekosysteemiin kohdistuvat häiriöt.

85 Näin ollen on todettava, että riippumatta siitä, mikä käyttömääräysten sisältö on pöytäkirjan liitteen III määräyksiin nähden, Ranskan hallitus ei ole osoittanut, että toimivaltaiset viranomaiset olisivat myöntäneet pöytäkirjan liitteessä III lueteltujen aineiden päästämistä Berren altaaseen koskevan luvan saman pöytäkirjan 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

86 Näin ollen myös komission toinen väite on hyväksyttävä.

87 Kanne on näin ollen hyväksyttävä.

Oikeudenkäyntikulut

88 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut Ranskan tasavallan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja Ranskan tasavalta on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Ranskan tasavalta ei ole noudattanut Barcelonassa 16.2.1976 allekirjoitetun ja Euroopan talousyhteisön puolesta 25.7.1977 tehdyllä neuvoston päätöksellä 77/585/ETY hyväksytyn Välimeren suojelemista pilaantumiselta koskevan yleissopimuksen 4 artiklan 1 kohdan ja 8 artiklan, Ateenassa 17.5.1980 allekirjoitetun ja Euroopan talousyhteisön puolesta 28.2.1983 tehdyllä neuvoston päätöksellä 83/101/ETY hyväksytyn Välimeren suojelemista maalta peräisin olevalta pilaantumiselta koskevan pöytäkirjan 6 artiklan 1 ja 3 kohdan ja EY 300 artiklan 7 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut kaikkia asianmukaisia toimenpiteitä estääkseen, vähentääkseen ja välttääkseen Berren altaan voimakasta ja pitkäaikaista pilaantumista eikä ottanut asianmukaisesti huomioon edellä mainitun pöytäkirjan liitteessä III olevia määräyksiä, koska se ei ole muuttanut pöytäkirjan liitteessä II mainittujen aineiden päästöjä koskevaa lupaa pöytäkirjan hyväksymisen jälkeen.**

Ranskan tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset